реченням по черзі.
- Один, два, три – фігуро, завмри!
- «Ловець снів» – повісити біля місця, де дитина спить.
- Заспокійливе дихання. Метод повітряної кульки.
- Рвати папір, а потім зібрати з уривків колаж.
- «Подушка» – вибиваємо з подушки пил.
- «Пазли» – розміщення їх у всіх частинах кімнати.
- «Навпаки» говорити слова навпаки, не записуючи їх.

Важливу роль у координації психологічного стану дитини після пережитої травми відіграє психологічна робота всієї родини, оскільки одним із наслідків травми є руйнування стосунків між дитиною та батьками і порушення взаємовідносин між ними.

Основними завданнями психологічної корекції в ігровій діяльності є: «допомога дітям усвідомити себе, свої сильні та слабкі сторони, труднощі та успіхи; зміна відношення до травмуючої ситуації; зменшення напруги та агресивної поведінки в процесі гри» [1].

Під час ігрової діяльності діти дошкільного віку опановують різноманітні ігрові навички, вони спрямовані на отримання емоційних та пізнавальних надбань.

Дитячі ігри займають одне з провідних місць в соціальному формуванні дитини. Вони стають інструментом діагностики і само-діагностики, що дозволяє легко виявити наявність психологічних проблем.

Список використаних джерел

1. Допомога дітям, постраждалим внаслідок воєнного конфлікту: Довідник вихователя дошкільного навчального закладу / Н. В. Пророк, С. А. Гончаренко, Л. О. Кондратенко та ін.; за ред. Н. В. Пророк. Слов'янськ: ПП «Канцлер». 2015. 84 с.
2. Журавко Т. В. Психологічна підтримка дітей під час війни. *Věda a perspektivy*. № 4(11). 2022. С. 177–187.
3. Ігри під час війни: як допомогти дитині почуватися в безпеці. URL: https://biloruska.foundation/ihry-pid-chas-vijny-iak-dopomohty-dytyni-pochuvatysia-v-bezpetsi/ (дата звернення: 01.04.2023).

Ростислав Залізняк

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ УМІНЬ І НАВИЧОК ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Світові тенденції ринку праці та перспективи розвитку економіки України зумовлюють зростання потреби у фахівцях для обслуговування високотехнологічних виробництв, зміну їхніх функцій, підвищення вимог до професійної майстерності, технологічної культури та продуктивності

праці. В умовах економічної нестабільності країні потрібні конкурентоспроможні робітники з новим типом мислення, здатні до новаторства, наполегливі, мобільні, спроможні брати активну участь у вдосконаленні виробничих процесів.

Українська система професійно-технічної освіти «перебуває на стадії пошуку власних підходів до інтеграції в загальноєвропейський простір професійної освіти і навчання. Незважаючи на прийняті державні документи та дедалі більшу потребу у висококваліфікованих трудових ресурсах, профтехосвіта поки що не готова до забезпечення промисловості та сфери обслуговування робітниками з підвищеним рівнем професійної компетентності. В умовах демографічного спаду, прогресуючого старіння населення, значних обсягів міграції фахівців, дисбалансу кількості здобувачів освіти, а також недостатньої якості виробничого персоналу, яка часто не відповідає вимогам роботодавців, замовники кадрів, місцеві бюджети не націлені на надання допомоги навчальним закладам профтехосвіти» [1, с. 33].

Соціально-економічні умови і потреби ринку праці вимагають від закладів професійно-технічної освіти формування у випускників не тільки практичних умінь і навичок, а й ініціативних, творчих, компетентних і висококваліфікованих робітників, підготовлених до виконання фахової роботи в умовах жорсткої конкуренції. Основні напрямки інноваційного розвитку сучасного закладу професійно-технічного освіти передбачають:

- «оволодіння інноваційними технологіями виробництва та впровадження їх у навчальний процес;
- удосконалення методики використання інформаційно-комунікаційних технологій;
- розвиток особистості учня через інтерактивні форми і методи навчання» [2, с. 45].

Щоб підготувати такого робітника, потрібно: по-перше, вивчити ринок праці; по-друге, знайти соціальних партнерів для співпраці; по-третє, впроваджувати в навчальний процес сучасні новітні виробничі та педагогічні технології.

Аналіз діяльності закладів «професійно-технічної освіти дає змогу обґрунтувати необхідність цілісного підходу до організації професійно-практичної підготовки майбутніх фахівців, що раціонально поєднує виробниче навчання учнів у межах закладу (навчальні майстерні, лабораторії, майданчики, полігони), виробниче навчання на підприємствах, технологічну та переддипломну практику на виробництві чи в межах створеної навчально-виробничої дільниці, стажування учнів» [3].

Враховуючи специфіку закладів професійно-технічної освіти на основі результатів низки наукових досліджень визначені організаційно-педагогічні умови вдосконалення й оптимізації виробничої практики здобувачів освіти закладів професійно-технічної освіти, які забезпечують реалізацію змісту освіти, оптимізують форми, методи, підходи, технологію

навчально-виробничого процесу як цілісної системи: «проектування змісту навчально-виробничих завдань на основі особистісно-діяльнісного і компетентнісного підходів; раціонально продуманий добір багаторівневих навчально-виробничих робіт, їх диференціація та індивідуалізація; упровадження комплексного навчально-методичного забезпечення виробничої практики; ефективна взаємодія майстра виробничого навчання й учнів-практикантів під час виробничої практики; реалізація взаємозв'язку теоретичного і виробничого навчання; стимулювання творчої активності учнів; дидактично доцільне поєднання активних і репродуктивних форм і методів виробничої практики, спрямована на інтенсифікацію процесу професійно-практичної підготовки майбутніх робітників; застосування методів контролю й оцінювання навчально-виробничої діяльності практикантів, які стимулюють розвиток професійної спрямованості особистості майбутнього фахівця» [3].

Таким чином, підвищення якості професійно-практичної підготовки здобувачів освіти професійно-технічної освіти потребує вдосконалення й оптимізації їхньої виробничої практики на підприємствах шляхом цілеспрямованого впливу на професійне становлення особистості, проектування нового змісту практики на основі сучасних педагогічних підходів до професійної підготовки, активного розвитку пізнавальної діяльності та творчих здібностей, саморозвитку майбутніх фахівців.

Список використаних джерел

1. Гуревич Р. С. Теоретичні та методичні основи організації навчання у професійно-технічних закладах: автореф. дис. … д-ра пед. наук: 13.00.04. Київ, 2008. 64 с.
2. Камінецький Я. Г. Управління якісною підготовкою фахівців у професійно-технічних навчальних закладах на основі маркетингу ринку праці та освітньою моніторингу в умовах регіоналізації: монографія. Львів: 2010. 324 с.
3. Литвин А. Концептуальні підходи до організації електротехнічної підготовки майбутніх інженерів у ВНЗ. URL: https://core.ac.uk/download/pdf/32305604.pdf (дата звернення: 27.03.2023).

Юлія Зінченко

ВПРОВАДЖЕННЯ НАСКРІЗНОЇ ЛІНІЇ «ПІДПРИЄМЛИВІСТЬ ТА ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ» НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

У зв'язку зі змінами в системі освіти в Україні і впровадженням концепції «Нова українська школа» науковці та педагоги активно обговорюють впровадження наскрізної лінії «Підприємливість і фінансова грамотність» на уроках математики. Сучасна українська школа повинна не